

Lahden suunta -työn toukokuun tilaisuuksien (9.5. & 11.5) muistio

Toukokuun alussa esiteltiin Lahden suunta -työn luonnosta kahdessa asukastilaisuudessa. 9.5. esittely tapahtui Rakokiven monitoimitalo Loistossa, jossa paikalla oli hybridinä 7 osallistujaa. 11.5. tilaisuus järjestettiin Trion Palvelutorin Lava-tilassa, jossa oli hybridinä 11 osallistujaa.

Molemmissa tilaisuuksissa esiteltiin Lahden suunta -työn luonnosta samalla tavalla. Esitysmateriaalit löytyvät Lahden suunnan verkkosivuilta www.lahti.fi/lahdensuunta

Tilaisuudet avasi yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi, joka kertoi yleisesti Lahden suunta -työn tavoitteista, miten työ etenee ja milloin asukkaat voivat osallistua. Luonnoksen on tarkoitus mennä kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyyn kesäkuussa. Luonnos on menossa tämän jälkeen nähtäville, jolloin asukkailla on mahdollisuus jättää mielipiteitä.

Luonnokseen on valmisteltu useampi kaavakartta, jotka käsittelevät:

1. kestävästä yhdyskuntarakennetta
2. kulttuuriympäristöä
3. luonnonympäristöä
4. kiertotaloutta
5. kestävästä liikkumista.

Kestävästä yhdyskuntarakennetta esittelevä kartta käsittää kaikki maankäyttömuodot. Uusina merkintöinä mm. palvelukeskittymät ja kaupunkipientalovyöhykkeet. Asumisen suhteen kaupungin tavoitteena on luoda viihtyisiä, turvallisia ja monipuolisia asumisen ympäristöjä. Palvelukeskittymien merkinnät vahvistavat ja ohjaavat kasvua ja täydennysrakentamista. Luonnoksen valmistelussa on pohdittu muutoksia, jotka vahvistaisivat kestävämpää kaupunkirakennetta. Luonnoksessa on selvitetty myös elinkeinoelämän tulevaisuutta, joka vahvistaisi kaupungin elinvoimaa ja asukkaiden hyvinvointia. Lopuksi Sääksniemi esitteli vielä Lehmuksen selvitysalueita, joka ollaan osoittamassa elinkeinoelämän alueeksi. Alueella on jonkin verran luontoarvoja ja ne otetaan huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa. Ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun saattaa myöhemmin vaikuttaa myös vuonna 2023 valmisteltava Keskustavisio 2040 -suunnitelma.

Maisema-arkkitehti Maria Silvast esitteli luonnoksen kulttuuriympäristö -karttaa. Siihen on merkitty arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisemat. Maisematieto vaikuttaa luonnokseen mm. maisemapeltojen muodossa, joita tulee luonnokseen lisää, sekä vanhoja poistuu. Kulttuuriympäristöt voidaan jakaa valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaihin kulttuuriympäristöihin, joita selvitetään hiljattain Paikalliset kulttuurimaisemat -selvityksessä. Arvokkaat maisema-alueet taas jakaantuvat valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaihin. Uudessa luonnoksessa on useita kokonaan uusia maisemapeltoja, joitakin rajausmuutoksia sekä poistuvia maisemapeltoja.

Yleiskaavoittaja Sanna Suokas esitteli luonnonympäristöjen karttaa. Uusia merkintöjä ovat esimerkiksi hulevesimääräykset, uudet luontotyytit, tärkeät ekosysteemipalvelut, merkittävä luontoverkosto ja ekologisen kompensaation merkinnät.

Uudet hulevesimerkinnät kartalla turvaavat Lahden elinkeinoille tärkeää pohjavettä ja suojelevat tulvien aiheuttamilta vahingoilta. Kartalle on tulossa myös arvokkaimmat uudet luontotyytit. Strategisilla merkinnöillä turvataan lahtelaisen luonnon ja lahtelaisten hyvinvointia. Merkittävä luontoverkoston kartta kokoaa yhteen erityyppisiä luontokohteita ja kartan tarkoituksena on havainnollistaa, miten alueet kytkeytyvät toisiinsa.

Kiertotalousasiantuntija Satu Virtanen esitteli luonnoksen uusia merkintöjä liittyen maa-ainesten kiertoon ja uusiutuvaan energiaan. Maa-ainesten oikea-aikainen kierto on merkittävää, sillä se vähentää päästöjä sekä säästää luonnonvaroja. Pitkällä aikavälillä se tuottaa myös säästöjä. Uusiutuvan energian karttamerkinnöillä tarkoitetaan aurinkoenergian ja tuulivoiman tuotannon selvityskohteita.

Liikenneinsinööri Jaana Martikainen esitteli kestävän kaupunkiliikunnan tulevaisuuden katsovia kirjauksia luonnokseen. Uusina merkintöinä ovat kävelyn tavoitteellinen laatureitti, keskeiset joukkoliikennekäytävät ja joukkoliikenteen saavutettavuusvyöhykkeet, sekä varaukset raskaan liikenteen vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfrale. Joukkoliikenteen suunnitelmat antavat suuntaa mm. asumisen rakentamiselle. Uutena rautatieasemana esitetään Pippo-Kujalan asemaa.

Lopuksi esiteltiin Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmaa 2021-2025, eli Sustainable Urban Mobility Plan =SUMP. Kyseessä on toimenpideohjelma, jonka avulla kaupunki ohjaa ja kannustaa siirtymään kohti kestävämpiä liikkumismuotoja. Kyseessä on ohjelman päivitys, eli aiempaa luotua versiota päivitetään ja lisäksi nostetaan mukaan uusia teemoja. Tavoitteet seuraavat kaupungin tavoitteita olla kestävästi elinvoimainen, kestävästi hyvinvoiva ja kestävästi uudistuva. Ohjelman uusia päivityksiä ovat citylogistiikka, joka tähtää uudenlaisen jakeliikenteen kehittämiseen. Toinen uusi päivitys koskee viihtyisän ja esteettömän kävelyn ja pyöräilyn ympäristöä. Lahdessa on selvitetty kävelyn laatureittejä ja käyttäjälähtöistä suunnittelua viedään käytäntöön selvittäen, millaisia ovat vihreät ja viihtyisät katutilat. Kolmas päivitys koskee poikkihallinnollisen yhteistyön kehittämistä palveluverkkosuunnittelun ja liikennesuunnittelun välillä. Tavoitteena on varmistaa, että kaupungin erilaisiin toimipaikkoihin pääsee kulkemaan kestävillä kulkutavoilla. Tarkoituksena on myös edistää pyöräpysäköintiä ja esteettömyyttä kaupunginorganisaation toimitiloissa. Viimeinen uudistus ohjelmassa käsittelee sähköisen liikenteen edistämistä. Se tarkoittaa mm. latausinfraan kehittämistä, yhteiskäyttöautoilun mahdollistamista ja joukkoliikenteen käyttövoiman tarkastelemista.

Tilaisuuksien lopussa asukkailla oli vielä mahdollisuus jäädä tarkemmin keskustelemaan suunnitelmista tulostettujen karttojen äärelle ja kysyä tarkemmin, mitä suunnitelmat tarkoittavat oman asuinalueen kannalta.

Kysymyksiä ja vastauksia:

- 1. Valtatie 12 eteläpuolella Arolan nurkilla on maisemapelto, johon tielaitos haluaisi tehdä uuden valtatie. Miten valtatie torpataan sieltä maisemapeltoilta? (Rakokivi 9.5.)**

Valtatien uusi linjaus on merkitty Päijät-Hämeen maakuntakaavaan, jonka perusteella se on myös merkitty Lahden nykyiseen voimassa olevaan yleiskaavaan sekä nyt valmisteilla olevaan yleiskaavaan. Valtatien uusi linjaus tulee vaikuttamaan maisema-arvoihin alueella.

- 2. Kaavoituskatsauksessa kerrottiin, että Kariston koko alue pannaan suunnitteluun, niin oletteko huomanneet, että 2011 Lahden kaupunki teki Lintuatlas-selvityksen pesimälinnustosta Lahdessa. Kariston nykyiseltä alueelta vanhalle kunnanrajalle on yksi tärkeimmistä lintualueista ja nyt te kaavoitatte sen alueen taloja täyteen? (Rakokivi 9.5.)**

Kariston alueelle on tehty edellinen kaavarunko vuonna 2002. Nyt tarkoitus on päivittää kaavarunkoa. Kaavarunkotyössä huomioidaan uudet liikennesuunnitelmat sekä Kujalan vaikutukset asuinalueiden sijoittumiseen. Yleiskaavan aluevaraukset päivitetään kaavarunkotyön pohjalta.

Lisäksi Karistonmäen alueelle on valmisteilla asemakaava. Kariston kohteiden kaavoituksesta on järjestetty omia asukastilaisuuksia alueella. Lisätietoja kaavoitusarkkitehti Tuomas Heliniltä.

- 3. Edelliseen liittyen Kymijärveen, kuinka moni päättäjät tai kaavoittajat on kulkenut hidaskulkuisella vesikulkuneuvolla kesällä Kymijärveä pitkin ja katsonut niitä rantoja ja miettinyt, että millä perusteella on annettu rakennusoikeudet ja annettu raivata kaikki rannat päreiksi. Käykää katsomassa joku päivä, miltä ne rannat näyttävät. Nastolan puolen pilasi Nastola, mutta kyllä siellä Karistonkin päässä aikamoista maanmuokkausta on. (Rakokivi 9.5.)**

Yleiskaavan aluerajaukset pysyvät Kariston osalta muuten samana, mutta kaavaillun siirtolapuutarhan tilalle on mietitty asumista. Kariston kaavarungon kehittyessä tarkistetaan myös yleiskaavan varauksia. Haluamme faktatietoa ennen kuin muutamme nykyisiä rajoituksia.

Kariston ranta-alueella ei ole tällä hetkellä voimassa olevaa asemakaavaa ja alue on rakentunut monien vuosikymmenten kuluessa. Nyt valmisteilla olevassa asemakaavoituksessa alueen maisemallisia arvoja tarkastellaan sekä järven suunnasta että alueen sisällä.

- 4. Suojeleeko laki luonnontilassa olevia lähteitä tai muita valuma-alueita? (Palvelutori 11.5.)**

Lähteet ovat vesilain mukaisia arvokkaita luontotyyppisiä. Ne mitä meillä on tiedossa, niin ne on kaavakartalle tuotu. Kaikki lähteet siellä eivät näy, lähdekartoitustakin pitäisi tehdä.

Luontotyyppikartoituksessa on käyty läpi tiedossa olevat lähteet, mutta jäljellä on vielä selvittävää tälle kesälle. Arvokas lähde on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa.

- 5. Kuinka monta metriä enimmillään saa olla matkaa bussipysäkille? (Palvelutori 11.5.)**

Vyöhykkeistö on tehty niin, että etäisyys joukkoliikennereitiltä on linnuntietä 400 metriä, joka tarkoittaa luonnossa noin 600 metriä.

- 6. Yleiskaavatasolla ei voi ottaa kantaa vuoroväliin vaan se kertoo enemmän tarpeesta. (Palvelutori 11.5.)**

Kyllä, tällä tasolla kuvataan enemmän tarvetta ja tavoitetilaa. Yhteistyötä on tehty myös Lahden seudun liikenteen kanssa. On selvitetty, mikä on vuoromäärä nykyisin ja niitä kehittämistarpeita ja toiveita. Uudet linjat ovat totta kai aina myös kustannuskysymys.

- 7. Kuinka paljon te olette saaneet asukkailta palautetta näistä Lahden suunta tilaisuuksista? Asukkaille suunnatut kysymykset ovat varsin isoja tarttua. Asukkaana olisi kiva sanoa sellaiseen, jonka tuntisi, että sillä olisi jotain merkitystä. Kartat, joiden avulla kerrotaan, mitä aiotaan muuttaa tulevan nelivuotiskauden aikana voisivat olla asukkaille helpommin lähestyttäviä. Mitkä kaikista eniten koskettavat tavallista lahtelaista. (Palvelutori 11.5.)**

Lahden suunta on valtava kokonaisuus ja tilaisuuksien avulla sisällöistä kerrotaan ja asukkailla on mahdollisuus esittää kysymyksiä. Kehitysehdotus otetaan tarkasteluun, miten sisällöistä voisi saada saavutettavampia. Tällä kertaa esille haluttiin tuoda ohjelman kokonaiskuva. Viime vuoden teematilaisuuksissa esiteltiin tarkemmin ohjelman teemoja.

- 8. Nykyinen joukkoliikenteen runkosuunnitelma ei toimi yhtä hyvin kuin aiempi, koska nykyisin joutuu vaihtamaan linja-autoa, jos menee muualle kuin keskustaan. Aikaisemmin yhdellä linjalla pääsi useampaan paikkaan. Mikä idea tässä on? Bussin käytöstä on tullut vaivalloista. (Palvelutori 11.5.)**

Runkolinjauudistuksessa on pyritty siihen, että tarjolla on nopeampia yhteyksiä asuinalueelta keskustaan. Tällä tavalla palvelutaso ja vuorotiheys nousee. Se on totta, että jos ei ole menossa vain keskustaan, niin bussia voi joutua vaihtamaan. Aiemmin lähestymistapa runkolinjaan oli siis toinen. Nykyisin pyritään nopeampaan yhteysväliin. Toiveita voidaan viedä eteenpäin. Uusien suunnitelmien osalta on pohdittu, voisiko olla uusia lenkin muotoisia reittejä. Haasteena on se, että onko riittävästi käyttäjiä muuallekin kuin keskustaan suuntautuville matkoille.

Muistion kokosi vuorovaikutussuunnittelija Juuso Heinämäki.

Liikennekartan äärellä puhuttua

- joukkoliikenteen vyöhykkeet näyttävät hyviltä, on vaikea tehdä linjastoa, joka palvelisi kaikkia
- Terveisiä bussikuskeille: harmillisinta on, jos linja-auto on paljon etuajassa ja auto on jo mennyt, kun itse tulee pysäkillä. Myöhästymistä voi odottaa pysäkillä, mutta kovin aikainen saapuminen on vaikeampi ennakoita.
- LSL:n sovelluksessa ei aina näy kaikkia busseja, jotka näkyvät kuitenkin pysäkkien näytöillä. Sovelluksessa on vielä kehitystarpeita
- Keskustan keskeinen joukkoliikenteen vaihtopaikka voisi hyvin olla Trion kulmilla torin sijaan.
- Lapakiston luonnonsuojelualueelle ja takaisin tarvitsisi opasteet pyöräilijöille Nastolan suuntaan

Kulttuuriympäristökartta

- Keskusteltiin Okeroisten kulttuurimaisemasta ja Kehätien eteläpuolelle sijoitetun työpaikka-alueen vaikutuksista siihen.

Luonnonympäristökartta

- Lapakiston luonnonsuojelun laajentaminen kohti Ahtialaa, niin että paikoitusalue saataisiin jo Ohrapäätien alkupäähän ja liikenne tiellä vähenisi.
- Luontotiedon pirstaleisuus huolestutti.
- Merkittävän luontoverkoston yksityiskohdat ja yhteydet puhututti, ihmeteltiin miksi keskustassa ei ole merkitty yhteyksiä.
- Rälssin elinkeinoelämän laajennus huolestutti, alueen viheralueet supistuvat.
- Ekologisen yhteyden puuttuminen Rälssin kohdalla Ala-Okeroisten tien ylitse kohti Kukonkoskea ihmetytti.
- Lintu- ja liito-oravatietoja ei ole otettu riittävästi huomioon yleiskaavassa.
- Soiden laskuojien tukkimisella saataisiin helposti kompensatioalueita.